

درس اول

۱- از نظم شگفت انگیز جهان و مخلوقات درون آن، چه نتیجه ای می توان گرفت؟

پاسخ: اگر انسان با دقت به نظم شگفت انگیز جهان و مخلوقات آن بنگردد به این نتیجه خواهد رسید که این نظم، قطعاً ناظمی دارد و این ناظم کسی نیست جز خداوند دانا و توانا و این نتیجه گیری اشاره به برهان نظم در اثبات وجود خداوند دارد.

۲- با توجه به سخن حضرت علی (ع)، خداوند آنچه در زمین است را با چه هدفی برای انسان

خلق کرده است؟

پاسخ: خداوند تمام آنچه را که در زمین است برای ما آفریده است تا درباره آنها بیندیشیم و با استفاده از آنها به بهشت راه یابیم و خود را از عذاب دوزخ برهانیم. بنابراین خداوند دنیا را پر از نعمت کرده است تا درباره آن بیندیشیم و بدانیم که خداوند چقدر نسبت به ما محبت دارد و راه اطاعت و بندگی را در پیش گرفته و به بهشت زیبای خداوند برسیم.

۱- از داستان آمرزنده ی پرده پوش چه نتیجه ای می گیریم؟

پاسخ: اگر بنده گناهکار توبه کند و پشیمان شود، خداوند توبه ی او را می پذیرد و همچنین علاوه بر بخشش گناهان، خداوند ستار العیوب است و آبروی بنده اش را نمی ریزد.

۲- غفار یعنی چه؟ چرا خداوند با این صفت شناخته می شود؟

پاسخ: از نام های خداوند و به معنای بسیار آمرزنده است. خداوند تمام گناهان هر کس را که پشیمان شده باشد و بخواهد راه درستکاری و تقوا را در پیش بگیرد، می آمرزد. خداوند به همه گناهکاران وعده آمرزش داده است. خداوند بخشایشگر، نه تنها خطاهای کوچک، بلکه همه ی گناهان و حتی اشتباهات متعدد بندگان را نیز می آمرزد.

۳- خداوند با چه شرایطی گناهان را می بخشد؟

پاسخ: فقط کافیست بنده ای از کار زشتش پشیمان شود و تصمیم به ترک آن بگیرد و اعمال شایسته انجام دهد و اگر حق الناسی بر عهده اش است جبران نماید.

۴- اگر حق الناس بر عهده ی کسی باشد، چگونه مورد بخشش قرار می گیرد؟

پاسخ: اگر حق الناس بر عهده ی کسی باشد، برای بخشش، توبه و پشیمانی کافی نیست بلکه انسان باید حقوق مردم را جبران کند. در این صورت خداوند وعده قطعی داده که حتما او را می بخشد.

۵- گذشت از خطاهای دیگران چه فایده ای برای انسان دارد؟

پاسخ : با گذشت از خطاهای دیگران، نه تنها خداوند خشنود می شود، بلکه به سبب آن خداوند از گناهان ما نیز می گذرد و ما را می بخشد و در میان مردم نیز عزیز و سربلند می سازد. بنابراین، کسی که در هنگام خشم از خطاهای دیگران، به انتقام و تنبیه، خود را آرام می کند، به زیان خودش عمل می کند.

۶- با چه شرایطی گذشت از خطاهای دیگران شایسته است؟

پاسخ : زمانی که فرد خطاکار به اشتباهش پی برده است و از انجام آن پشیمان شده و یا از روی جهالت و نادانی ظلمی به ما کرده است، گذشت ما موجب اصلاح رفتارش می شود.

۷- گذشت از خطاهای چه کسانی صحیح نیست؟

چشم پوشی از رفتار کسانی که اشتباهات خود را نمی پذیرند، صحیح نیست. زیرا موجب جسارت بیشتر آنان می شود و فرصتی برای اصلاح رفتار خود نمی یابند.

۱- چند مورد از ویژگی های بهشت را بیان کنید؟

پاسخ : سرزمینی به وسعت تمام آسمان ها و زمین، پوشیده از باغ های بزرگ و قصرهای با شکوه و زیباست. نیکوکاران در بهشت به دیدار یکدیگر رفته و با پیامبران، امامان و دیگر نیکوکاران همنشین اند. آنها با لباس های حریر بر روی تخت های زیبایی در کنار هم نشسته و با مهربانی با یکدیگر گفت و گو می کنند.

۲- ترجمه آیه « لَّهُمْ مَا يَشَاءُونَ فِيهَا وَ لَدَيْنَا مَزِيدٌ » را بیان کنید؟

پاسخ : در آنجا هر چه بخواهند برایشان فراهم است و البته آنچه نزد ماست بیشتر از خواسته های آنها است.

۳- آیا نعمت ها و پاداش های همه ی بهشتیان مانند یکدیگر است؟ چرا؟

پاسخ : خیر، نعمت های بهشت به دست خود انسان ها به بهشت فرستاده می شود. آنها با اعمال صالحی که در دنیا انجام می دهند، این نعمت ها را برای زندگی خود در بهشت ذخیره می کنند. خداوند مهربان هم تلاش آنها را می بیند، برای قدردانی از آنها پاداششان را ده ها و گاهی صدها برابر می کند. نعمت های بهشت نتیجه اعمال نیک انسان ها و لطف و بخشش خداوند است.

۴- ویژگی های جهنم را بیان کنید؟

پاسخ : فریادهای گوش خراش جهنمیان و صدای مهیب آتش، از فاصله های دور، هر دلی را از ترس می لرزاند. ستمگرانی که در دنیا مومنان را آزار می دادند، در جهنم با صورت های سیاه و زشت در میان آتش به دنبال آب و غذا می گردند، اما نه آبی است و نه غذایی.

۵- عذاب های جهنم را چه کسی به وجود آورده است؟ توضیح دهید.

پاسخ: این عذاب ها همان کارهای زشتی است که دوزخیان از دنیا برای خودشان پیش فرستادند. هر یک از این زشتی ها به صورت عذابی دردناک درمی آید و به نزد صاحبش بازمی گردد، پس باید گفت: جهنم را نیز خود جهنمیان با اعمال خود به وجود آورده اند.

۶- وقتی گناهکاران اشتباهاتشان را به گردن شیطان می اندازند، او چه پاسخی میدهد؟

پاسخ: شیطان می گوید: خداوند به شما وعده های راست داد و من وعده های دروغ. شما خودتان وعده های راست خداوند را کنار گذاشتید و وسوسه های دروغ مرا باور کردید. پس به جای سرزنش من، خودتان را سرزنش کنید.

۷- وقتی جهنمیان به فرصت های از دست رفته فکر می کنند، با چه سخنانی ابراز حسرت و

پشیمانی می کنند؟

پاسخ: ای کاش در دنیا با فلان شخص دوست نمی شدیم. ای کاش، اصلاً مشتی خاک بودیم و امروز چنین حالی نداشتیم. ای کاش، ایمان داشتیم و عمل صالحی انجام می دادیم.

۱- با توجه به آیه ی ۸ سوره تکاثر منظور از « نعمت » کدام نعمت است؟

« ثُمَّ لَتُسْئَلُنَّ عَنِ النَّعِيمِ »

پاسخ: منظور از نعیم در این آیه، نعمت محمد و آل محمد (ع) است که خداوند به ما ارزانی داشته است و این همان نعمت ولایت اهل بیت است که در روز قیامت درباره آن از ما سوال خواهد شد.

۲- علت اصلی تاکید قرآن بر نعمت اهل بیت چیست؟

پاسخ: قرآن دارای معانی عمیق است و بدون علم و آگاهی ممکن است برداشت اشتباهی از آن داشته باشیم پس به یک عالم و مفسر دانا نیاز داریم که همان امامان هستند که راهنمایان واقعی می باشند.

۳- چرا خداوند پیامبر اکرم (ص) را اولین معلم قرار داد؟

پاسخ: زیرا ایشان بهتر از هر انسان دیگری می داند که هر آیه از قرآن در چه زمانی و به چه علتی نازل شده است و مفهوم و تفسیر واقعی آن چیست. پیامبر برای انجام رسالت مهمی که بر عهده داشت با تمام وجود به بیان معارف الهی قرآن و آموزش مردم زمان خود پرداخت.

۴- مردمی که پس از وفات پیامبر به دنیا می آیند، چگونه می توانند راه رستگاری خود را پیدا

کنند؟

پاسخ: با بهره گرفتن از تعالیم امامان (ع) می توانند راه رستگاری را در دنیا و آخرت را بیابند.

۵- پیامبر اکرم (ص) برای هدایت مردم بعد از خود چه برنامه ای طراحی کرده بود؟

پاسخ: این برنامه عبارت بود از تربیت معلمان ویژه برای فهم و آموزش معارف عمیق قرآن که حتی سعادت انسان های بعد از خود را تضمین می کرد.

۶- حضرت علی (ع) درباره ی تربیت خود توسط پیامبر (ص) چه می فرماید؟

پاسخ : « من از کودکی با پیامبر (ص) بودم و او هر روز، دری از علم به رویم می گشود و اخلاق و آداب نیک را برایم آشکار می ساخت و دستور می داد، پیوسته از او پیروی کنم.»

۷- حدیث ثقلین را به طور کامل بنویسید؟

پاسخ : پیامبر (ص) فرمود : « ای مردم من از میان شما می روم و دو چیز گرانبها را در میان شما باقی می گذارم. تا وقتی به آن دو پناه ببرید گمراه نخواهید شد؛ یکی کتاب خدا و دیگری عترت و اهل بیتم. این دو هرگز از هم جدا نخواهند شد تا آن هنگام که در کنار چشمه کوتر به من ملحق شوند، پس خوب مراقب باشید که بعد از من با این دو چگونه رفتار می کنید.»

۸- حدیث ثقلین از کیست و مفهوم حقیقی آن چیست؟

پاسخ : سخن رسول خدا (ص) است. نشان می دهد که تنها راه رسیدن به سعادت و راهیابی به بهشت زیبای خداوند، پناه بردن به قرآن و اهل بیت پیامبر(ص) است و رها کردن هر یک از این امانت های ارزشمند الهی، نتیجه ای جز سرگردانی و گمراهی نخواهد داشت.

۹- چرا حضرت علی(ع) شایسته ترین فرد برای هدایت مردم پس از رسول خدا(ص) می باشد؟

پاسخ : زیرا ایشان از کودکی در کنار پیامبر (ص) پرورش یافته بود و از هر کس دیگری به پیامبر(ص) نزدیک تر بود و از کودکی در اثر تربیت کامل پیامبر (ص) از علوم الهی برخوردار شده بود.

۱- پیامبر اکرم (ص) در روز غدیر خم، درباره ی امیرالمومنین(ع) چه فرمود و ایشان را به چه

مقامی منصوب کرد؟

پاسخ : پیامبر (ص) فرمودند: « آگاه باشید، هر کس که من ولی و صاحب اختیار او بوده ام، هم اکنون علی سرپرست و ولی اوست. خداوندا، هر کس ولایت علی را پذیرفت، تو نیز او را تحت سرپرستی و ولایت خویش قرار بده؛ خدایا، یاران علی را یاری کن و با دشمنان علی دشمن باش.»

۲- چرا در روز غدیر خم، کافران و منافقان از نابودی اسلام ناامید شدند؟

پاسخ : آنها تصور می کردند چون پیامبر خدا پسری ندارد، کسی بعد از ایشان نمی تواند رهبری مردم را بر عهده بگیرد، و با وفاتش دین اسلام نیز به فراموشی سپرده خواهد شد. اما جانشینی امیر مومنان به جای پیامبر اکرم(ص) در غدیر خم، تمام آرزوهای پوچ آنان را از بین برد.

۳- چرا بعد از پیامبر خدا تنها امیر مومنان (ع) شایسته رهبری بر مسلمانان بود؟

پاسخ : زیرا ایشان آگاه ترین مردم به قرآن و احکام الهی بودند و تمام احکام الهی را از رسول خدا (ص) فرا گرفته بودند.

۴- دو امانت گران بهایی که پیامبر (ص) در میان انسان ها باقی گذاشتند را نام ببرید؟

پاسخ : کتاب قرآن و عترت و اهل بیت علیهم السلام

۱- دلیل توصیه فراوان به نماز خواندن در مساجد را بیان کنید؟

پاسخ : در مساجد همواره ذکر و نام خداوند جاری است و معنویت فراوانی در آن وجود دارد؛ از این رو کسی که برای نماز خواندن به مسجد می رود، نمازش را با توجه بیشتری اقامه می کند و علاوه بر این انسان در مسجد میهمان خداوند می شود.

۲- اگر کسی بعد از نماز بفهمد که بدن یا لباسش نجس بوده است، آیا واجب است نمازش را دوباره

بخواند؟

پاسخ : نمازش صحیح است و فقط برای نمازهای بعدی باید آن را پاک کند.

۳- کسی که کف پاهایش خیس است، آیا می تواند بر روی فرش نجس نماز بخواند؟

پاسخ : خیر نمازش باطل می شود چون خیس بودن کف پا باعث سرایت نجاست می شود.

۴- گزینه های درست و نادرست را مشخص کنید.

- استفاده از گردنبند و انگشتر طلا برای مردان حرام است.

صحیح غلط

- استفاده از گردنبند و انگشتر طلا نماز مردان را باطل میکند.

صحیح غلط

- اگر نجاست ادرار کمتر از یک سکه کوچک باشد می توان با آن نماز خواند.

صحیح غلط

۵- امیر المومنان حضرت علی (ع) به نقل از پیامبر خدا(ص) نماز را به چه چیز تشبیه فرمودند؟

پاسخ : نماز را به چشمه آبی تشبیه کرده است که در برابر خانه کسی جریان داشته باشد و او هر

شبانه روز، پنج مرتبه خود را در آن شستشو دهد؛ پس هرگز آلودگی در بدن او باقی نمی ماند.

۶- آیا هر نمازی می تواند باعث بالا رفتن ما به سوی خدا شود؟

پاسخ: خیر، نماز باید همراه با توجه و دقت باشد که در این صورت باعث تغییر رفتار ما و انجام کارهای نیک می شود و موجب بالا رفتن ما به سوی خداوند است.

۷- ما چگونه نماز بخوانیم تا مورد توجه بیشتر خداوند قرار گیرد؟

پاسخ: باید با توجه کامل و با درک بزرگی و قدرت بی پایان خداوند نماز بخوانیم و نتیجه ی آن انجام تکلیف الهی و کارهای نیک می باشد.

۸- چهار مورد از آداب نماز را ذکر کنید؟

پاسخ: (۱) خواندن اذان و اقامه قبل از نماز (۲) نماز خواندن در مسجد
(۳) به جا آوردن نماز در اول وقت (۴) پوشیدن لباس های تمیز و مرتب

۹- دو مورد از شرایط مکان نمازگزار را بیان کنید؟

پاسخ: (۱) مکان نمازگزار باید پاک باشد و سجده کردن بر اشیای نجس، نماز را باطل می کند.
(۲) اگر نمازگزار در مکان غصبی نماز بخواند، نمازش باطل است و باید در مکان دیگری دوباره آن نماز را به جا آورد.

۱۰- چند مورد از شرایط لباس نمازگزار را بیان کنید؟

پاسخ: (۱) پاک باشد (۲) غصبی نباشد
(۳) برای مردان از طلا نباشد (۴) از اجزای حیوان حرام گوشت نباشد

۱- توضیح دهید چگونه روزه گرفتن باعث توجه بیشتر روزه دار به فقرا و مستمندان می شود؟

پاسخ: افراد ثروتمند هرگز درد گرسنگی را حس نمی کنند؛ زیرا هر چه بخواهند می توانند به دست بیاورند؛ به همین خاطر ممکن است برای فقیران و گرسنگان دلسوزی نکنند. خداوند حکیم روزه را بر همه واجب کرد تا در این ماه همه مانند هم باشند و ثروتمندان نیز مزه گرسنگی را بچشند و با گرسنگان و فقرا مهربان بوده و به آنان کمک کنند.

۲- چهار مورد از مبطلات روزه را نام ببرید؟

پاسخ: (۱) خوردن (۲) آشامیدن (۳) فروبردن سر زیر آب (۴) فرو بردن غبار و دود غلیظ به حلق

۳- اگر کسی در ماه رمضان فراموش کند که روزه است و مبطلات روزه را انجام دهد، روزه اش چه

حکمی دارد؟

پاسخ: روزه اش صحیح خواهد بود.

۴- آیا شنا کردن در آب روزه را باطل می کند؟ توضیح دهید.

پاسخ: اگر سر کامل در آب فرو رود روزه اش باطل می شود و بهتر است بعد از افطار شنا کند.

۵- چند مورد از فواید روزه را بیان کنید؟

پاسخ: (۱) تقویت صبر و تقوا (۲) توجه به محرومان (۳) حفظ سلامتی

۶- چگونه روزه باعث تقویت صبر و تقوا می شود؟

پاسخ: کسی که به دستور خدا روزه می گیرد، سختی گرسنگی و تشنگی را تحمل می کند و با اینکه آب و غذا در اختیار دارد، از آنها استفاده نمی کند. تکرار این کار، سبب تقویت بیشتر تقوا و صبر انسان است.

۷- امام صادق(ع) در مورد علت واجب شدن روزه بر مردم چه فرمودند؟

پاسخ: ثروتمندان هرگز درد گرسنگی را حس نمی کنند؛ زیرا هر چه بخواهند می توانند به دست آورند؛ به همین دلیل است به فقیران و گرسنگان دلسوزی نمی کنند. خداوند بلند مرتبه روزه را بر همه واجب کرد تا در این ماه همه مانند هم باشند و ثروتمندان نیز مزه گرسنگی را بچشند و با گرسنگان و فقرا مهربان شوند و به آنان کمک کنند.

۸- چگونه روزه باعث حفظ سلامتی می شود؟

پاسخ: یک ماه روزه داری چربی های مزاحم و زائد بدن را مصرف می کند و از بین می برد و در حقیقت بدن را از آلودگی های یک ساله خانه تکانی می کند.

۹- حدیث زیر از رسول خدا (ص) است، آن را ترجمه کنید و بنویسید با کدام یک از فواید ذکر شده

برای روزه ارتباط دارد؟ « صَوْمُوا تَصِحُّوا »

پاسخ: ترجمه حدیث = روزه بگیرید تا سالم بمانید. با حفظ سلامتی ارتباط دارد.

۱۰- منظور از نیت برای روزه گرفتن چیست؟

پاسخ: یعنی اینکه انسان تصمیم بگیرد برای انجام دستورات خداوند از اذان صبح تا اذان مغرب از چند کار معین، که به آن ها مبطلات روزه گفته می شود، خودداری کند. به این تصمیم که خودش یکی از واجبات روزه است، نیت گفته می شود.

۱۱- منظور از روزه گرفتن چیست؟

پاسخ: یعنی اینکه انسان تصمیم بگیرد برای انجام دستورات خداوند از اذان صبح تا اذان مغرب از کارهایی که باطل کننده ی تکلیف الهی روزه است خودداری کند.

۱- چه شباهتی میان تابلوهای راهنمایی و رانندگی و قوانین دین وجود دارد؟

پاسخ: همان طور که این تابلوها ما را به کارهای ضروری راهنمایی و از کارهای خطرناک باز می دارند احکام دین هم قوانینی هستند که برای حفظ سلامت روحی و جسمی قرار داده شده اند.

۲- مهمترین وظایف هر مرد و زن در برابر نامحرمان چیست؟

پاسخ: حفظ نگاه، حفظ گفتار، داشتن پوشش مناسب

۳- دو مورد از آثار و پیامدهای بی توجهی به حجاب را بیان کنید؟

پاسخ: (۱) نا امنی و مورد آزار قرار گرفتن توسط مردان هوس باز (۲) کم شدن ارزش زن در جامعه (۳) دور شدن از خداوند

۴- امام صادق (ع) درباره ی بی توجهی به قانون حفظ نگاه چه می فرماید؟

پاسخ: « نگاه کردن به نامحرم تیری از تیرهای زهرآگین شیطان است که بذر گناه را در دل انسان می کارد و همین برای به گمراهی کشیدن صاحبش کافی است. چه بسیار نگاه های کوتاهی که حسرتی طولانی در پی دارند.»

۵- چرا به حجاب و پوشش زنان بیشتر تاکید شده است؟

پاسخ: هر چند پوشاندن بدن، وظیفه ی همه افراد جامعه است اما مقدار آن در مردان و زنان متفاوت است که دلیل این تفاوت مربوط به نوع آفرینش آنهاست. هر قدر ظرافت و جذابیت چیزی بیشتر باشد، محافظت و نگهداری آن چیز دقیق تر و حساس تر است.

۶- چه کارهایی حفظ گفتار در برابر نامحرمان را از بین می برد؟

پاسخ : انجام هر عملی که سبب تحریک نامحرمان شود، حرام است؛ سخن گفتن با لحن های نامناسب و استفاده از کلمات و سخنان سبک و مبتذل در برابر نامحرمان نمونه های این عمل حرام است.

۷- آثار حجاب و پوشش مناسب زن در جامعه را بیان کنید؟

پاسخ : حجاب زن سبب می شود زیبایی های او در برابر چشم افراد هوسران پدیدار نشود و آنان را به طمع نیندازد. به این ترتیب زنان می توانند با آرامش خاطر به امور فردی و اجتماعی خود بپردازند و جامعه نیز برای فعالیت مثبت و سازنده مردان جامعه، سالم می ماند.

۱- پنج نمونه از رفتارهای اسراف آمیز را که در جامعه رواج بیشتری دارد بنویسید؟

پاسخ : (۱) کسی که لامپ اتاق را روشن رها می کند و از اتاق خارج می شود. (۲) کسی که بیش از نیاز بدنش غذا می خورد. (۳) وسایل قابل استفاده خانه را به بهانه اینکه دیگر کهنه شده اند دور می ریزد. (۴) لوازم التحریر گران قیمت می خرد. (۵) وسایلی می خرد که واقعا به آن نیازی ندارد.

۲- مصرف گرایی چه زیان های فردی و اجتماعی به دنبال دارد؟

پاسخ : اگر خانواده ای دو برابر مقدار همیشگی مواد خوراکی خرید کند، یا باید تمام آن را تا خراب نشده مصرف کند، که نتیجه اش پرخوری، افزایش وزن و بیماری های مختلف است و یا اینکه مقدار اضافی را دور بریزد که این هم اسراف و هدر دادن نعمت های الهی است و فقر و محرومیت را به دنبال دارد. از نظر اجتماعی نیز خرید بیش از نیاز کالا، موجب کمیاب شدن آن می شود. کمیاب شدن کالا، قیمت آن را افزایش می دهد و به این ترتیب کالاها هر روز گران تر می شوند و توانایی خرید مردم کاهش می یابد.

۳- چگونه اسراف و مصرف گرایی یک جامعه را به وابستگی می کشاند؟

پاسخ : با مصرف گرایی چاره ای جز واردات دائمی کالاها از کشورهای دیگر نداریم و اگر ملتی به دیگران وابسته شود چاره ای جز پذیرش خواسته های آنها نخواهد داشت.

۴- روش درست مصرف از نظر اسلام چیست؟

پاسخ : روش میانه روی و تعادل: یعنی نه بیش از اندازه مصرف کنیم که اسراف است و نه اینکه آنچه داریم استفاده نکنیم.

۵- اسراف یعنی چه؟

پاسخ: به معنی زیاده روی در مصرف است، که از گناهان بزرگ است و عذاب الهی در پی دارد.

۶- راه های درمان مصرف گرایی و اسراف را بنویسید؟

پاسخ: (۱) در انتخاب اجناس به تجربه خود و اطرافیان بیشتر از آگهی های تبلیغاتی اعتماد داشته باشیم. (۲) به شایعاتی که درباره گران شدن یک کالا در آینده می شنویم توجه نکنیم. (۳) بدانیم که خرید اجناس گران قیمت هرگز بر ارزش و شخصیت انسان نمی افزاید.

۷- کدام گروه های سنی بیشتر، از مدها تاثیر می پذیرند؟ چرا؟

پاسخ: نوجوانان و جوانان به دلیل تنوع طلبی و نوگرایی که از ویژگی های دوران سنی آنهاست و در مواجهه با مدها تاثیرپذیری بیشتری نسبت به سایر اقشار جامعه از خود نشان می دهند.

۸- قرآن درباره اسراف کاران چه می فرماید؟

پاسخ: بخورید و بیاشامید ولی اسراف نکنید، زیرا خداوند اسراف کاران را دوست ندارد.

۹- مد را تعریف کنید؟

پاسخ: مدها الگوهایی هستند که با روش های گوناگون مردم را متقاعد می کنند تا مانند آنها رفتار کنند.

۱۰- مدگرایی چه آسیبی بر جامعه وارد می کند؟

پاسخ: علاوه بر آسیب های اقتصادی، پایه های فرهنگی جامعه را نیز سست می کند، زیرا این الگوها در تعارض کامل با فرهنگ و تمدن کشورهای اسلامی قرار دارند و روشی که برای زندگی معرفی می کنند، برخلاف توصیه ادیان الهی است.

۱- بین حرکت ابرها و گذشتن زمان چه شباهت هایی وجود دارد؟

پاسخ: هر دو در حال گذرند و از بین می روند.

۲- آیا نعمت عمر به تنهایی برای خوشبختی ما در دنیا و آخرت کافی است؟ توضیح دهید.

پاسخ: خیر، ما علاوه بر نعمت عمر به تعقل و اندیشیدن هم نیاز داریم تا با استفاده از این نعمت علاوه بر خوشبختی در دنیا به راه های پیشرفت خود در زندگی خوب بیندیشیم و با کمک پیامبران و امامان راه رستگاری را طی کنیم.

۳- خداوند حکیم چه کسانی را از چهارپایان گمراه تر معرفی می کند؟ چرا؟

پاسخ: در میان انسان ها کسانی هستند که توانایی اندیشیدن دارند، ولی از این نعمت خداوند استفاده نمی کنند. چشم دارند ولی از آنچه می بینند عبرت نمیگیرند، گوش دارند ولی برای شنیدن دستورات خداوند از آن استفاده نمی کنند. خداوند این گروه از انسان ها را که دل هایشان کر و لال است، از چهارپایان هم گمراه تر دانسته و آنها را بدترین موجودات معرفی می کند.

۴- سه مورد از عوامل هدر دادن عمر را بیان کنید؟

پاسخ: ۱- بی حالی و تنبلی ۲- امروز و فردا کردن

۳- بی توجهی به اولویت ها ۴- معاشرت با افراد بی نظم

۵- آیا کسی می داند تا چه زمانی برای جمع آوری توشه در این دنیا وقت دارد؟

پاسخ: خیر، کسی نمیداند. چون انسان ها زمان پایان زندگی خود را نمی دانند، پس باید از لحظه لحظه زندگی خود استفاده کنند تا در آن دنیا سربلند باشند.

۶- براساس آیات قرآن، گناه کارانی که بعد از مرگ خواستار بازگشت به دنیا هستند چه پاسخی

می شنوند؟

پاسخ : هرگز چنین بازگشتی در کار نیست، این سخنی است که او به زبان می گوید و اگر بازگردد، کارش همچون گذشته است.

۷- از عوامل هدر دادن عمر، بی توجهی به اولویت هاست ؟ توضیح دهید.

پاسخ : اگر کارها بدون برنامه و اولویت بندی باشد ممکن است فرصت به انجام کارهای مهم نرسد و به خاطر عجله، کارهایمان درست پیش نمی رود. اما اگر با اولویت بندی باشد می توانیم با صبر و حوصله و با استواری کامل کارها را به سرانجام برسانیم.

۱- دو مورد از عواقب دروغ گفتن را بیان کنید؟

پاسخ : عذاب الهی در روز جزا و از بین رفتن اعتماد دیگران نسبت به فرد در دنیا و تنها شدن او

۲- رواج غیبت در جامعه چه آثار شومی بر روابط مردم با یکدیگر خواهد گذاشت؟

پاسخ : غیبت باعث کینه و ناراحتی شده و اتحاد انسان ها را از بین می برد. علاوه بر این کسی که به غیبت گوش می دهد اعتمادش را نسبت به آن فرد، از دست می دهد. از این گذشته کسی که اشتباه کرده ممکن است بخواهد کار اشتباهش را جبران کند، اما اگر بفهمد که همه از اشتباه او با خبر شده اند و دیگر به او اعتماد ندارند انگیزه ای برایش باقی نمی ماند تا اشتباهش را ترک کند و می تواند مرتکب هر گناه دیگری شود.

۳- چه راهکارهایی برای درمان عادت زشت ناسزاگویی وجود دارد؟

پاسخ : (۱) دوری از کسانی که فحش می دهند و عادت به این کار دارند. (۲) اندیشیدن به این که چه کار زشت و ناپسندی انجام می دهند (۳) توجه داشتن به اینکه با فحش دادن چه برکاتی از زندگی آنان حذف می شود و در نهایت نیز رستگار نمی شوند.

۴- گناهان زبان را نام ببرید؟ پاسخ : غیبت، دروغ گویی، ناسزا گفتن

۵- چه کسانی می توانند دروغ گفتن را ترک کنند؟ پاسخ : کسانی که قبل از سخن گفتن به عواقب

گفتارشان بیاندیشند و همچنین از کسانی که دروغ می گویند دوری کنند.

۶- منظور از غیبت کردن چیست؟

پاسخ : بدگویی پشت سر دیگران و آشکار ساختن عیب های آنان

۷- بهترین راه درمان غیبت چیست؟ پاسخ: این است که انسان هیچ گاه از عیب ها و کاستی های

خود غافل نباشد و به جای اینکه در دیگران به دنبال ایراد بگردد تلاش کند عیوب خود را برطرف سازد.

۸- امام حسن عسکری(ع) در مورد دروغ چه می فرماید؟ پاسخ: امام حسن عسکری (ع) می فرماید:

زشتی ها همگی در خانه ای جمع شده اند که کلید آن دروغ است .

۹- برخی در دفاع از غیبت کردنشان می گویند: «این حرف واقعیت دارد»، آیا این درست است؟

چرا؟ پاسخ: خیر، برخی از مردم گمان می کنند که سخن آنها وقتی غیبت به شمار می رود که آنچه درباره دیگران می گویند واقعیت نداشته باشد در صورتی که اگر آن مطلب واقعیت نداشته باشد هم تهمت و هم دروغ می شود.

۱۰- رواج کلمات زشت و فحاشی چه آثار بدی در جامعه دارد؟

پاسخ: سبب می شود که حیا از میان برود و زمینه برای افزایش گناهان دیگر فراهم شود.

۱۱- کسانی که فحش می دهند معمولا در چه مواقعی این عمل زشت را انجام می دهند؟

پاسخ: وقتی عصبانی می شوند و نمی توانند خشم خود را مهار کنند و تکرار این کار تبدیل به عادت می شود. همچنین برخی افراد به قصد شوخی و خنداندن دیگران این کار را انجام می دهند، برخی دیگر نیز به دلیل تربیت نادرست سخنان زشت به زبان می آورند و برایشان عادت شده است.

۱۲- پیامبر اکرم (ص) درباره عاقبت فحش دهنده چه می فرماید؟

پاسخ: خداوند بهشت را بر هر فحش دهنده بد زبان که برایش مهم نیست که چه می گوید و دیگران درباره او چه می گویند حرام کرده است.

درس دوازدهم

۱- کار کردن چه فایده ای برای فرد و جامعه دارد؟ ۳ مورد را بیان کنید.

پاسخ : کسب توانایی برای انفاق، امکان سخاوتمندی و مشارکت در کارهای خیر، برطرف ساختن

مشکلات اجتماعی

۲- چند کار را نام ببرید که درآمد آنها حرام است؟

پاسخ : قاچاق اسلحه، قاچاق مواد مخدر، فروش سی دی های غیر مجاز

۳- سه شغل حلال را نام ببرید که ممکن است درآمد صاحبان آنها حرام شود؟

پاسخ : گران فروشی در هر کاری، قرار دادن وسیله بی کیفیت در بسته بندی وسیله خوب و با

کیفیت و فروش آن با قیمت بیشتر، کارمندی که موظف است هر روز در محل کارش به انجام امور

اداری بپردازد اما در ساعت کاری وظایفش را انجام نمی دهد پولش حرام است.

۴- کسب و کار حرام چه آثار بدی بر زندگی انسان دارد؟

پاسخ : مستجاب نشدن دعا، از دست دادن مال، دور شدن از خدا و غرق شدن در گناه، از بین رفتن

برکت مال.

۵- کسی که خودش نیازمند کمک دیگران باشد آیا می تواند به دیگران انفاق کند؟

پاسخ : خیر نمی تواند ، چون خودش نیازمند است.

۶- آیا کسی که خودش درآمدی ندارد می تواند اموالش را سخاوتمندانه در کارهای خیر خرج کند؟

پاسخ : خیر این فرد باید به اندازه توان خودش کمک کند و سخاوتمندی بیش از اندازه نداشته باشد

و ابتدا باید برای خود درآمدی کسب کند و آنگاه به کارهای خیر بپردازد.

۷- رسول خدا درباره کسب و کار حلال چه می فرماید؟

پاسخ : رسول خدا در این باره می فرماید: عبادت ده جزء دارد که نه جزء آن کسب و کار حلال است.

۸- امام محمد باقر (ع) در جواب شخصی که او را دنیا طلب خوانده و از مرگ در این حال هشدار داد

چه پاسخی دادند؟

پاسخ : فرمودند که : اگر در این حال مرگم فرا رسد در حال عبادت خدا از دنیا رفته ام. من تلاش

میکنم تا با کار کردن خودم و خانواده ام را از کمک دیگران بی نیاز سازم، این عبادت خداوند است.

دبیر: زینلی

۱- دعا کردن چه فایده ای دارد؟ به دو مورد اشاره کنید.

پاسخ: بهره مندی از پاداش روز قیامت، آرامش روحی

۲- چهار مورد از آداب دعا را بیان کنید؟

پاسخ: (۱) دعا را با صلوات شروع و تمام کنید. (۲) در چهار وقت دعا را غنیمت بشماریم: وقت قرائت قرآن، اذان، بارش باران، روبرو شدن با سپاه ایمان و کفر. (۳) بعد از صدقه دادن (۴) برای دیگران دعا کنیم تا دعای ما به اجابت نزدیک تر شود.

۳- بنا بر فرمایش اما علی (ع) چرا برخی از دعاها فوری برآورده نمی شود؟

پاسخ: امام علی (ع) می فرماید: چه بسا در اجابت دعا تاخیر می شود تا پاداش درخواست کننده و جزای آرزومند کامل تر شود. گاهی چیزی را خواسته ای ولی آن را به تو نداده اند و در عوض بهتر از آن را در این جهان یا آن جهان به تو می دهند و گاهی دعایت به اجابت نرسیده است زیرا چیزی که طلب کرده ای باعث تباهی دین تو خواهد شد.

۴- چرا پیشوایان دین دعاها را به ما آموخته اند؟

پاسخ: ما همیشه و در همه حال به خدا و یاری او نیازمندیم و بدون اجازه و خواست او نمی توانیم حتی کوچک ترین کارها را نیز انجام دهیم، به همین دلیل پیشوایان دین دعاهایی به ما آموخته اند تا بتوانیم به این وسیله همواره با خدا در ارتباط باشیم و از یاری او بهره مند شویم.

۵- چرا دعا کردن باعث آرامش روحی انسان می شود؟

پاسخ: چون احساس اضطراب و ناامیدی، وقتی به سراغ انسان می آید که خود را در برابر سختی ها تنها ببیند و کسی را نیابد تا مشکلاتش را با او در میان بگذارد و از او یاری بطلبد.

۶- امام باقر(ع) چگونه به دعا کردن می پرداختند؟

پاسخ: هرگاه امام باقر حاجتی داشتند، ابتدا چیزی صدقه می داد و سپس خود را معطر می ساخت و به مسجد می رفت و آنگاه در هنگام اذان ظهر به دعا می پرداخت.

۷- آیه «وَقَالَ رَبُّكُمْ ادْعُونِي أَسْتَجِبْ لَكُمْ» اشاره به چه مفهومی دارد؟

پاسخ: این آیه به خوبی نشان می دهد که دعا کردن باعث جلب توجه ویژه خداوند می شود و کسانی که دعا نمی کنند، در حقیقت، خود را از لطف خاص پروردگار محروم می کنند.

۸- آداب دعا را تعریف کنید؟

پاسخ: کارهایی که رعایت آنها باعث جلب توجه بیشتر خداوند می شود و دعا زودتر به اجابت می رسد.

۱- چهار مورد از وظایف یک مسلمان را نسبت به برادران دینی اش بیان کنید؟

پاسخ : (۱) هر چه برای خود دوست دارد برای او نیز دوست بدارد و هر چه برای خود نمی پسندد برای او نیز نپسندد. (۲) به دنبال خشنودی برادر دینی اش باشد و او را خشمگین نکند (۳) با جان و مال و زبان و دستش او را یاری کند (۴) راهنمای او باشد

۲- مهمترین برنامه دشمنان اسلام برای از بین بردن اتحاد مسلمانان چیست؟ مراحل این برنامه را

توضیح دهید.

پاسخ : آنان در مرحله اول با استفاده از قدرت تبلیغات و رسانه ها سعی در بزرگ نمایی اختلافات اقوام و مذاهب مسلمانان می کند و در مرحله بعد با ایجاد تفرقه و بدبینی میان مسلمانان آنها را کاملاً از هم جدا کرده و با تحریک آنها جنگ های داخلی را میان مسلمانان به راه می اندازند.

۳- خداوند در آیه ۱۰ سوره حجرات، چه مطلب مهمی را از ما خواسته است؟ آیه را با ترجمه

بنویسید.

پاسخ : خداوند در قرآن کریم از ما خواسته است تا همین احساسی را که نسبت به خواهر یا برادر خود داریم نسبت به سایر انسان ها و بخصوص برادر دینی خود نیز داشته باشیم و آنان را خواهران و برادران دینی خود و جزو خانواده خویش بخوانیم.

إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ إِخْوَةٌ : در حقیقت مومنان با هم برادرند.

۴- از نظر دین اسلام، فرد مسلمان باید به چه مواردی معتقد باشد؟

پاسخ : ما مسلمانان به خدای یگانه و روز قیامت اعتقاد داریم، حضرت محمد (ص) را آخرین پیامبر خدا و قرآن را آخرین و کامل ترین کتاب آسمانی می دانیم و به سوی کعبه نماز می خوانیم.

۵- چرا قدرت های استعمارگر تلاش می کنند تا نگذارند مسلمانان به اتحاد برسند؟

پاسخ: قدرت های استعمارگر می دانند اگر مسلمانان با یکدیگر متحد شوند آنها دیگر نخواهند توانست به راحتی ثروت های مسلمانان را غارت کنند، به همین دلیل تمام تلاش خود را به کار می برند تا نگذارند این اتحاد صورت پذیرد.

۶- اصلی ترین موضوعی که شیعیان و اهل سنت درباره آن اختلاف دارند چیست؟

پاسخ: مسئله خلافت پیامبر اکرم (ص) است که اهل سنت معتقد هستند که پیامبر برای خودش جانشینی تعیین نفرمود اما شیعیان معتقدند پیامبر (ص) امام علی (ع) به عنوان جانشین خود و امامان پس از ایشان را تا امام دوازدهم به مردم معرفی نمود.

۱- کسی که دوست دارد به بهشت الهی راه یابد باید حقوق چه کسانی را رعایت کند؟

پاسخ : حق الله، حق الناس، حق النفس

۲- اگر همه مردم نسبت به حقوق یکدیگر بی توجهی کنند چه اتفاقی در جامعه خواهد افتاد؟

پاسخ : عدم امنیت، ایجاد هرج و مرج و جامعه‌های پر آشوب، ایجاد کینه و دشمنی

۳- سه نمونه از حقوقی که همکلاسی ها بر شما دارند بیان کنید؟

پاسخ : احترام گذاشتن به یکدیگر، همکاری در یادگرفتن درس ها، رعایت نظم و سکوت

۴- سه نمونه از حقوقی را که افراد خانواده بر شما دارند بیان کنید؟

پاسخ : احترام گذاشتن به والدین، نیکی کردن، آزار نرساندن، کمک کردن، گوش دادن به پند و

نصیحت بزرگ ترها.

۵- منظور از حق الناس چیست؟

پاسخ : بخشی از کارهای ما وظیفه های ما نسبت به دیگران است، ما موظفیم به نیازمندان کمک

کنیم، دیگران را آزار ندهیم، حق دیگران را رعایت کنیم و به کسی ظلم نکنیم، به این وظایف حق

الناس گفته می شود.

۶- منظور از حق النفس چیست؟ نمونه هایی را نام ببرید.

پاسخ : بعضی کارهایی که ما انجام می دهیم برای این است که خودمان سالم بمانیم و بتوانیم از هر

نظر رشد خوبی داشته باشیم به این کارها حق النفس گفته می شود. مثل : استراحت کردن، مسواک

زدن و مطالعه کردن از این کارها هستند.

۷- منظور از حق الله چیست؟ نمونه هایی را نام ببرید؟

پاسخ: بعضی کارها را برای این انجام می دهیم که دستور خداوند را اطاعت کنیم به این کارها حق الله گفته می شود: نماز خواندن، امر به معروف و دوری از گناهان از این گروه اند.

۸- آیا حق الناس تنها در رعایت حقوق مالی انسان هاست؟

پاسخ: حق الناس فقط در حقوق مالی مردم نیست بلکه حفظ آبرو، اسرار و شخصیت آنان نیز جزو حق الناس است.

۹- آیا ممکن است بدون اینکه متوجه باشیم حق الناس را ضایع کنیم؟

پاسخ: بله، دامنه حقوق دیگران آنقدر گسترده است که گاهی اوقات با انجام بعضی کارها بدون آنکه متوجه باشیم حقوق عده زیادی از مردم را از بین می بریم، مثلا کسی که با روشن کردن آتش در جنگل باعث آتش سوزی می شود.